

Convenție

din 04/11/1999
Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 260 din 18/04/2002

civilă asupra corupției*)

*) Traducere

Strasbourg, 4 noiembrie 1999

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei, celelalte state ale Comunității Europene, semnatare ale prezentei convenții,

considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi, conștiente de importanța întăririi cooperării internaționale în lupta împotriva corupției,

subliniind faptul că corupția reprezintă o amenințare gravă pentru supremația dreptului, a democrației și a drepturilor omului, echității și justiției sociale, împiedică dezvoltarea economică și pune în pericol funcționarea corectă și echitabilă a economiilor de piață,

recunoscând consecințele negative ale corupției asupra persoanelor, întreprinderilor și statelor, precum și asupra instituțiilor internaționale,

convinse de importanța contribuției dreptului civil la lupta împotriva corupției, mai ales prin facilitarea unei despăgubiri echitabile a persoanelor care au suferit o pagubă,

reamintind concluziile și rezoluțiile conferințelor miniștrilor europeni ai justiției: a 19-a (Malta, 1994), a 21-a (Republica Cehă, 1997) și a 22-a (Republica Moldova, 1999),

ținând seama de Programul de acțiune împotriva corupției adoptat de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei în noiembrie 1996,

ținând, de asemenea, seama de studiul referitor la posibilitatea elaborării unei convenții asupra acțiunilor civile pentru repararea pagubelor rezultând din fapte de corupție, aprobată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei în februarie 1997,

luând în considerare Rezoluția (97) 24 cu privire la cele 20 de principii directe în lupta împotriva corupției, adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei în noiembrie 1997, cu prilejul sesiunii 101, Rezoluția (98) 7 cu privire la autorizarea creării Acordului parțial și lărgit pentru stabilirea "Grupului de state împotriva corupției - GRECO", adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei în mai 1998, cu prilejul sesiunii sale 102, și Rezoluția (99) 5 pentru înființarea GRECO, adoptată la 1 mai 1999,

reamintind Declarația finală și Planul de acțiune adoptat de șefii de stat și de guvern din Consiliul Europei cu prilejul celei de-a doua reuniuni la vârf de la Strasbourg din octombrie 1997,

au convenit asupra celor ce urmează:

CAPITOLUL I

Măsuri care urmează să fie luate la nivel național

ARTICOLUL 1

Obiect

Fiecare parte prevede în dreptul său intern mijloace eficiente în favoarea persoanelor care au suferit o pagubă rezultând dintr-un act de corupție, cu scopul de a le permite să își apere drepturile și interesele, inclusiv posibilitatea obținerii de daune-interese.

ARTICOLUL 2

Definirea corupției

În accepțiunea prezentei convenții, prin corupție se înțelege faptul de a solicita, de a oferi, de a da sau de a accepta, direct ori indirect, un comision ilicit sau un alt avantaj necuvenit ori promisiunea unui astfel de avantaj necuvenit care afectează exercițiul normal al unei funcțiuni sau comportamentul cerut beneficiarului comisionului ilicit sau avantajului necuvenit ori promisiunii unui astfel de avantaj necuvenit.

ARTICOLUL 3

Repararea prejudiciilor

1. Fiecare parte prevede în dreptul său intern că persoanele care au suferit un prejudiciu rezultând dintr-un act de corupție dispun de o acțiune în vederea obținerii reparației integrale a acestui prejudiciu.

2. Această reparație se poate referi la pagubele patrimoniale deja suferite, câștigul nerealizat și prejudiciile nepatrimoniale.

ARTICOLUL 4

Responsabilitatea

1. Fiecare parte prevede în dreptul său intern că pentru ca prejudiciul să poată fi reparat trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții:

I. pârâțul a săvârșit sau a autorizat actul de corupție ori a omis să ia măsurile potrivite pentru prevenirea actului de corupție;

II. reclamantul a suferit o pagubă; și

III. există o legătură de cauzalitate între actul de corupție și prejudiciu.

2. Fiecare parte prevede în dreptul său intern că, dacă mai mulți pârâți răspund pentru prejudiciul rezultând din același act de corupție, ei vor răspunde în solidar pentru acesta.

ARTICOLUL 5

Responsabilitatea statului

Fiecare parte prevede în dreptul său intern proceduri corespunzătoare care să permită persoanelor care au suferit un prejudiciu rezultând dintr-un act de corupție comis de unul dintre funcționarii săi publici în exercițiul funcțiilor sale să ceară să fie despăgubiți de către stat sau, în cazul în care partea nu este un stat, de către autoritățile competente ale acestei părți.

ARTICOLUL 6

Vinovăție concurentă

Fiecare parte prevede în dreptul său intern că repararea prejudiciilor poate fi redusă sau eliminată ținând seama de circumstanțele dacă reclamantul a contribuit, din vina sa, la producerea prejudiciului sau la agravarea lui.

ARTICOLUL 7

Termene

1. Fiecare parte prevede în dreptul său intern că acțiunea în repararea prejudiciului se prescrie la expirarea unui termen de cel puțin 3 ani socotiți din ziua în care persoana care a suferit un prejudiciu a avut cunoștință sau ar fi trebuit în mod normal să aibă cunoștință de prejudiciu ori de actul de corupție sau de identitatea persoanei responsabile. Totuși această acțiune nu va putea fi exercitată după expirarea unui termen de cel puțin 10 ani socotiți de la data la care actul de corupție a fost comis.

2. Dreptul părților care reglementează suspendarea și întreruperea termenelor se aplică, după caz, termenelor prevăzute în paragraful 1.

ARTICOLUL 8

Valabilitatea contractelor

1. Fiecare parte prevede în dreptul său intern că orice contract sau orice clauză a unui contract al cărui obiect este un act de corupție este lovită de nulitate.

2. Fiecare parte prevede în dreptul său intern că orice contractant al cărui consimțământ a fost viciat de un act de corupție poate cere tribunalului anularea acestui contract, fără prejudicierea dreptului său de a cere daune-interese.

ARTICOLUL 9

Protecția salariaților

Fiecare parte prevede în dreptul său intern o protecție adecvată împotriva oricărei sancțiuni nejustificate față de salariații care, de bună-credință și pe bază de suspiciuni legitime, denunță faptele de corupție persoanelor sau autorităților responsabile.

ARTICOLUL 10

Stabilirea bilanțului și verificări de conturi

1. Fiecare parte ia măsurile necesare în dreptul său intern astfel încât conturile anuale ale societăților să fie stabilite clar și ca acestea să dea o imagine fidelă asupra situației financiare a societății.

2. În scopul prevenirii actelor de corupție fiecare parte prevede în dreptul său intern ca persoanele însărcinate cu controlul conturilor să asigure că conturile anuale prezintă o imagine fidelă a situației financiare a societății.

ARTICOLUL 11

Obținerea probelor

Fiecare parte prevede în dreptul său intern proceduri eficiente pentru culegerea de probe în cadrul unei proceduri civile consecutive unui act de corupție.

ARTICOLUL 12

Măsuri conservatorii

Fiecare parte prevede în dreptul său intern măsuri judiciare conservatorii în vederea apărării drepturilor și intereselor părților în cursul procedurii civile consecutive unui act de corupție.

CAPITOLUL II

Cooperarea internațională și continuitatea punerii în aplicare

ARTICOLUL 13

Cooperarea internațională

Părțile cooperează eficient în problemele referitoare la procedurile civile în cauzele de corupție, mai ales în ceea ce privește notificarea actelor, obținerea de probe în străinătate, competența, recunoașterea și executarea hotărârilor străine și cheltuielile, în conformitate cu dispozițiile instrumentelor internaționale pertinente referitoare la cooperarea internațională în materie civilă și comercială la care ele sunt părți, precum și cu cele din dreptul lor intern.

ARTICOLUL 14

Continuitate

Grupul de state împotriva corupției (GRECO) asigură continuitatea punerii în aplicare a prezentei convenții de către părți.

CAPITOLUL III

Clauze finale

ARTICOLUL 15

Semnarea și intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție este deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre, care au participat la elaborarea sa, precum și celor din Comunitatea Europeană.

2. Prezenta convenție va fi supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

3. Prezenta convenție va avea efect în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni după data la care 14 semnatori își vor exprima consimțământul de a fi parte la convenție, conform dispozițiilor paragrafului 1. Un semnatar care nu este membru al Grupului de stat împotriva corupției (GRECO) în momentul ratificării, acceptării sau aprobării va deveni automat membru în ziua intrării în vigoare a prezentei convenții.

4. Pentru orice semnatar care își va exprima ulterior consimțământul de a fi parte la convenție, aceasta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni după data exprimării consimțământului său de a fi parte la convenție conform dispozițiilor paragrafului 1. Orice

semnatar care nu este membru al Grupului de stat împotriva corupției (GRECO) în momentul ratificării, acceptării sau aprobării va deveni automat membru în ziua intrării în vigoare a prezentei convenții, în ceea ce îl privește.

5. Modalități speciale de participare a Comunității Europene la Grupul de state împotriva corupției (GRECO) vor fi determinate potrivit necesităților, de comun acord cu Comunitatea Europeană.

ARTICOLUL 16

Aderarea la convenție

1. După intrarea în vigoare a prezentei convenții Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei va putea, după consultarea părților la convenție, să invite orice stat care nu este membru al Consiliului Europei și nu a participat la elaborarea sa să adere la prezenta convenție printr-o decizie luată cu majoritatea prevăzută la art. 20 d) din Statutul Consiliului Europei și cu unanimitatea reprezentanților părților având dreptul de a face parte din comitet.

2. Pentru orice stat care aderă la convenție aceasta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni după data depunerii instrumentului de aderare la secretarul general al Consiliului Europei. Orice stat care aderă la prezenta convenție va deveni automat membru al GRECO, dacă nu este deja membru în momentul aderării, în ziua intrării în vigoare a prezentei convenții, în ceea ce îl privește.

ARTICOLUL 17

Rezerve

Nici o rezervă nu este admisă la dispozițiile prezentei convenții.

ARTICOLUL 18

Aplicare teritorială

1. Orice stat sau Comunitatea Europeană va putea, în momentul semnării ori în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, să desemneze teritoriul său ca fiind unul dintre teritoriile cărora li se va aplica prezenta convenție.

2. Orice parte va putea, în continuare, în orice moment, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentei convenții la orice alt teritoriu desemnat în declarație. Convenția va intra în vigoare pentru acest teritoriu în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni după data primirii respectivei declarații de secretarul general al Consiliului Europei.

3. Orice declarație făcută în baza celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în această declarație, prin notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei. Retragerea va avea efect în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni după data primirii respectivei notificări de către secretarul general al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 19

Relații cu alte instrumente și acorduri

1. Prezenta convenție nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor decurgând din instrumente internaționale multilaterale privind probleme speciale.

2. Părțile la convenție vor putea încheia între ele acorduri bilaterale sau multilaterale referitoare la problemele reglementate de prezenta convenție, cu scopul de a completa sau de a întări dispozițiile acesteia ori pentru a facilita aplicarea principiilor pe care le consacră sau, fără prejudicierea obiectivelor și principiilor prezentei convenții, să se supună unor reguli în materie în cadrul unui sistem special care este obligatoriu în momentul deschiderii spre semnare a prezentei convenții.

3. În cazul în care două sau mai mult de două părți au încheiat deja un acord ori un tratat asupra unei probleme reglementate de prezenta convenție sau dacă ele au stabilit o altă modalitate a relațiilor lor în privința acestei probleme, ele vor avea facultatea de a aplica respectivul acord, tratat sau aranjament în locul prezentei convenții.

ARTICOLUL 20

Amendamente

1. Amendamentele la prezenta convenție pot fi propuse de fiecare parte și orice propunere va fi comunicată de secretarul general al Consiliului Europei statelor membre ale Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre, ce au participat la elaborarea acestei convenții, Comunității Europene, precum și oricărui stat care a aderat sau care a fost invitat să adere la prezenta convenție, conform dispozițiilor art. 16.

2. Orice amendament propus de o parte este comunicat Comitetului european de cooperare juridică (CDCJ) al Consiliului Europei, care prezintă Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei avizul său asupra amendamentului propus.

3. Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei examinează amendamentul propus și avizul prezentat de Comitetul european de cooperare juridică (CDCJ) al Consiliului Europei și, după consultarea părților la această convenție care nu sunt membre ale Consiliului Europei, poate adopta amendamentul.

4. Textul oricărui amendament adoptat de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei conform paragrafului 3 este transmis părților pentru acceptare.

5. Orice amendament adoptat conform paragrafului 3 va intra în vigoare în a treisprezecea zi după ce toate părțile îl vor fi informat pe secretarul general al Consiliului Europei că l-au acceptat.

ARTICOLUL 21

Reglementarea diferendelor

1. Comitetul european de cooperare juridică (CDCJ) al Consiliului Europei va fi informat asupra interpretării și aplicării prezentei convenții.

2. În caz de diferend între părți asupra interpretării sau aplicării prezentei convenții, ele se vor strădui să ajungă la o reglementare a diferendului prin negociere sau prin orice alt mijloc pașnic, la alegerea lor, inclusiv prin supunerea diferendului Comitetului european de cooperare juridică (CDCJ) al Consiliului Europei unui tribunal arbitral, care va lua decizii ce vor obliga părțile la diferend, sau Curții Internaționale de Justiție, potrivit unui acord comun între părțile contractante.

ARTICOLUL 22

Denunțare

1. Fiecare parte poate în orice moment să denunțe prezenta convenție printr-o notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei.

2. Denunțarea va avea efect în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni după data primirii notificării de către secretarul general al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 23

Notificări

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei și tuturor celorlalți semnatori și părți la prezenta convenție:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentei convenții, conform art. 15 și 16;
- d) orice alt act, notificare sau comunicare având legătură cu prezenta convenție.

Drept care subsemnații, legal împuterniciți în acest scop, au semnat prezenta convenție.

Semnată la Strasbourg la 4 noiembrie 1999, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar original, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va comunica o copie certificată pentru conformitate fiecărui stat membru al Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre, ce au participat la elaborarea convenției, Comunității Europene, precum și oricărui stat invitat să adere la prezenta convenție.